

KUTATÁSI BESZÁMOLÓ

SZÖVEGKRITIKAI MŰHELYMUNKA AZ EÖTVÖS COLLEGIUMBAN

Összeállította: Horváth László és Mészáros Tamás

Az alábbi összeállításban röviden bemutatjuk azt a műhelymunkát és szakmai kapcsolatrendszerét, amelynek köszönhetően az ELTE Eötvös Collegium klasszika-filológia szakos hallgatói – elsőként itt közölt – önálló tudományos eredményekre jutottak.

Sorrendben az 1. fejezet az *EC Bollók János Klasszika-filológia Műhely bemutatása* az Officina oktatási és kutatási tevékenységét ismerteti. A 2. fejezet a *Friss hírek Oxyrhynchosból* című beszámoló a Műhely munkájának szélesebb nemzetközi háttérébe enged bepillantást. A 3. fejezetben hallgatóink külföldi mentorainak – Christian Gastgeber és Hermann Harrauer – beszámolóit olvashatók. A 4. fejezetben Juhász Erika a kritikai kiadásokat támogató új fejlesztésű szoftver prototípusát mutatja be: A *HypereiDoc editor*. Az 5. fejezetben a hallgatók első szövegkiadási eredményeit közöljük négy, eddig kiadatlan papiruszdokumentum kritikai kiadásának formájában. Végül a 6. fejezetben Delbó Katalin számol be a *Florilegium Vindobonense* című gyűjteményről, melyhez mellékeljük az egyik oldalról készült átírás szövegét.

* * *

1. AZ EÖTVÖS COLLEGIUM BOLLÓK JÁNOS KLASSZIKA-FILOLÓGIA MŰHELYÉNEK BEMUTATÁSA

Az Eötvös József Collegium klasszika-filológiai tárgyú oktatási és kutatói tevékenysége a néhai műhelyalapítónk és szeretett tanárunk nevét viselő Bollók János Klasszika-filológia Officina (továbbiakban: Műhely) keretei között zajlik.

Oktatás

A Műhely vállalt törekvése, hogy a körülményeknek megfelelően nyelvi képzésben már részesült (gimnáziumi latin oktatás, érettségi, nyelvvizsga) hallgatókat vegyen föl soraiba. A Műhely a képzés során tekintettel kíván lenni a hallgatóktól elvárható tudásszintre, ennek megfelelően a nyelvi ismereteket feltételező tanegységek következetesen épülnek egymásra, alsóbb és felsőbb évfolyamokat elkülönítve.

A Műhely alapvető feladatának tartja, hogy az egyetemi oktatást kiegészítő képzést nyújtson tagjai számára. A képzés kiegészítő jellegét két elv együttes alkalmazása biztosítja:

a) a Műhely órái kislétszámú szemináriumi keretek között kívánják a hallgatókkal megismertetni mindenekelőtt az egyetemi oktatásból kiszorult segédtudományokat: paleográfia, kodikológia, papirologia, epigrafika stb.

b) a Műhely óraadásra felkért oktatói kivétel nélkül az EC-hez kötődő kiváló tudósok, akikkel az egyetemi képzés során a hallgatók különböző okok miatt (nyugalmasítás, egyéb intézményben történő alkalmazás) valószínűleg nem találkozhatnak.

Fenti elveknek megfelelően az elmúlt években a következő szemináriumi órák kerültek meghirdetésre a segédtudományok területéről (a teljesség igénye nélkül): Betegh Gábor: A Derveni-papirusz; Borzsák István: Szövegkritikai problémák (a kézirati hagyományozás sajátosságainak bemutatása latin nyelvű szöveghelyek alapján); Michael Crawford: Latin epigraphy and numismatics; Farkas Zoltán: Bevezetés a bizantinológiába (a kurzus részeként: görög paleográfia és kézirati hagyományozás); Christian Gastgeber: Einführung in die griechische Paläographie; Hermann Harrauer: Einführung in die dokumentarische Papyrologie; Horváth László: Bevezetés a papirologiába 1–2 (az irodalmi papiruszok jellegzetességei az ún. Arden-papirusz és a Pap. 9331 Louvre alapján); Madas Edit: Bevezetés a latin paleográfiába és kodikológiába; Herwig Maehler – Cornelia Römer: Einführung in die Papyrologie; Mayer Gyula: Bevezetés a görög epigráfiába (archaikus és klasszikus kori feliratok); Szepessy Tibor: Görög metrika; Szovák Kornél: Középkori latin nyelvű magyar történeti források; Zsupán Edina: Az OSzK Corvina-kódexei.

A Műhely különböző típusú órákat kínál tagjai számára. Az ún. főszeminárium minden félévben egy segédtudomány részletesebb megismerését kívánja elősegíteni az adott terület elismert szaktekintélyének vezetése mellett. A főszeminárium valamennyi műhelytag által látogatott óra, nyelvi előképzettséghez nem kötött. Minden félévben indítunk nyelvi ismeretekre épülő órákat (leíró nyelvtan, stilisztika, szövegolvasás), melyek látogatása a hallgató tudásszintjének és az órákon tárgyalásra kerülő nyelvi anyag nehézségének megfelelően ajánlott. A műhelytagok minden félévben legalább két tanegységet teljesítenek a műhelyszabályzat követelményeinek megfelelően. Az óraadók minden félév végén írásos beszámolóban értékelik a hallgatók teljesítményét.

A szakmai munka erősítését kívánja elősegíteni a kettős tutori rendszer alkalmazása. A Műhely külső tutori körét a hazai klasszika-filológia tekintélyes tudósai alkotják, akik figyelemmel kísérik a műhelytagok fejlődését, megkeresésük esetén tanácsokkal, témavezetéssel segítik egyetemi tanulmányaikat, megbeszélés szerint műhelyelőadásokat, szemináriumokat tartanak. A Bollók János Klasszika-filológia Műhely tutori köréhez tartozik: Havas László egyetemi tanár, a DE nyugalmazott tanszékvezetője; Madas Edit, az MTA doktora, az MTA-OSzK Res libraria Hungariae Kutatócsoport vezetője; Mayer Gyula egyetemi docens, MTA Ókortudományi Kutatócsoport; Ritoók Zsigmond akadémikus, egyetemi tanár; Szepessy Tibor, az EC kurátora, a Műhely tiszteletbeli elnöke; Szovák Kornél egyetemi docens, PPKE-BTK; Tar Ibolya egyetemi docens, az SzTE